

**ДОСЛІДЖЕННЯ СВІТОВИХ ФІНАНСОВИХ ЦЕНТРІВ:
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ХАРАКТЕР ТА ДИФУЗІЯ НАУКОВИХ
ПІДХОДІВ**

Марена Т.В.,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та міжнародних економічних
відносин Маріупольського державного університету

Розглянуто сучасні наукові підходи до дослідження світових фінансових центрів. Встановлено наявність міждисциплінарного характеру вивчення фінансових центрів як особливих міст, які змагаються за залучення фінансового капіталу і відіграють власну роль у поглибленні асиметрій глобального розвитку. Визначено доцільність вивчення світових фінансових центрів з позицій регіоналістики.

Теоретичні дослідження світових фінансових центрів, передусім, тісно пов'язані з дослідженнями феномену мегаполісів, світових та глобальних міст. Після того, як у 70-80 рр. ХХ ст. особливого значення у розвитку глобалізаційних процесів набув чинник вивозу капіталу, отримали розвиток концепції, що розглядали роль глобальних міст як світових фінансових центрів. Так, А. Шен розглядає фінансовий центр як глобальне місто з інфраструктурою, що дає змогу залучати та перерозподіляти фінансові ресурси й обслуговувати учасників фінансового ринку [7]. Як справедливо зазначають українські науковці, враховуючи складність процесу розвитку

міст та формування їх лідерства, цим питанням присвячені наукові праці з численних наук – соціології, демографії, містобудування, правознавства, культурології, географії тощо [3, 6]. Серед суто економічних напрямів дослідження світових фінансових центрів як особливих міст можна виділити праці у сфері регіональної економіки та економічної географії.

Для поєднання підходів до вивчення міст з їх фінансовою функцією теорію розвитку фінансових центрів сучасні вчені представляють у вигляді філософського бачення фінансового капіталу з урахуванням міського розвитку, а основне питання цієї теорії вбачають у тому, як зробити так, щоб місто було привабливим для надходження капіталу і зручним для проживання. На відміну від традиційних абстрактних досліджень руху капіталу, зазначена теорія фінансових центрів передбачає просторовий підхід до вивчення процесів міграції фінансового капіталу і враховує наукові здобутки урбаністичних, соціологічних, політологічних та культурологічних теорій [4].

Місце глобальних міст у світовому господарстві та у глобальній фінансовій архітектурі, роль міст у поглибленні асиметрії глобального розвитку розкривається у наукових напрацюваннях у сфері міжнародної економіки, зокрема, міжнародних фінансів, та глобалістики [5, 6].

Науково перспективним, на наш погляд, є вивчення світових фінансових центрів з позиції регіоналістики. Традиційно, беручи до уваги промислову функцію міста, серед міських утворень виділяють категорію «міста-регіони», що характеризуються потужним урбаністичним центром та прилеглими приміськими районами. Світові фінансові центри також можуть розглядатися як специфічні регіони. Тим більше враховуючи те, що регіоналістика розглядає міста як локальні регіональні утворення, що сформовані на внутрішньодержавному таксономічному регіональному рівні й

є одним з елементів просторової структури світового господарства з точки зору географічного підходу [1, 2].

Таким чином, теоретико-методологічна база дослідження світових фінансових центрів має міждисциплінарний характер і є своєрідною дифузією наукових підходів – як економічних (регіональна економіка, економічна географія, міжнародна економіка), так і тих, що представляють інші напрямки наукових досліджень (соціологія, містобудування, правознавство, культурологія, політологія тощо). Зважаючи на особливу роль фінансових центрів у глобальній фінансовій архітектурі, з одного боку, та можливість їх вивчення як специфічних регіонів, з іншого, зростає увага до дослідження фінансових центрів з боку глобалістики та регіоналістики.

Список використаних джерел

1. Булатова О.В. Визначення регіонів у міжнародній економіці: теоретико-методологічний підхід / О.В. Булатова // Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки. – 2010. – № 3, т. 2. – С. 94–97.
2. Булатова О.В. Регіональна складова глобальних інтеграційних процесів: [монографія] / О.В. Булатова. – Донецьк: Дон НУ, 2012. – 368 с.
3. Гладкий О.В. Онтологічні засади формування та розвитку міст і агломерацій / О.В. Гладкий // Фізична географія та геоморфологія. – 2007. – Вип. 53. – С.62-73.
4. Ліфанова М.І. Міжнародні фінансові центри: поняття, умови та стадії формування / М.І. Ліфанова // [Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент.](#) – 2016. – Вип. 17. – С. 21-24.
5. Резнікова Н.В. Роль міст в поглибленні асиметрій розвитку в умовах глобальної взаємодії / Н.В. Резнікова, М.М. Відякіна // Міжнародні відносини. Серія «Економічні науки»: збірник наукових праць

(електронне видання). – 2014. - №3. Режим доступу:
http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/download/3397/3072

6. Чужиков В.І. Еволюція методології лідерства міст / В.І. Чужиков, В.С. Орловська // Регіональна економіка. – 2012. - №1. – С.38-46.
7. Sheng A. The Development of Global Financial Centres. Johor Bahru: University of Malaya, 2006.